

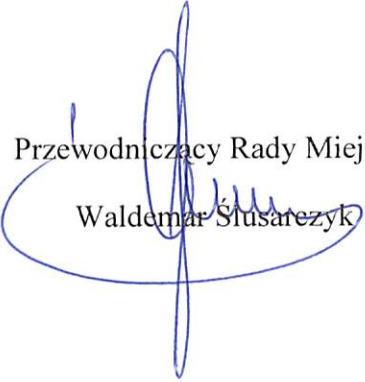
**Uchwała Nr XXXVI/289/13
Rady Miejskiej w Nisku
z dnia 26 czerwca 2013r.**

**w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Raclawice
na lata 2013-2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. nr 142 poz. 1591 z późn. zm.), Rada Miejska w Nisku uchwala co następuje:

- § 1 Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Raclawice na lata 2013 – 2020 w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.
- § 2 Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Nisko.
- § 3 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
Waldemar Ślusarczyk



PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI RACŁAWICE

na lata 2013 – 2020

Spis treści

Wstęp	3
1. Charakterystyka miejscowości Raclawice	4
1.1. Położenie miejscowości:	4
1.2. Powierzchnia:	5
1.3. Liczba ludności:	6
1.4. Rys historyczny wsi Raclawice:	7
2. Inwentaryzacja zasobów sołectwa Raclawice w gminie Nisko.	12
2.1. Co należy zrobić w miejscowości.	15
3. Ocena mocnych i słabych stron wsi Raclawice.	16
4. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną	18
5. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę placów parkingowych, chodników lub oświetlenia ulicznego.	20

Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości ma pobudzić mieszkańców do wspólnego działania na rzecz wsi Raclawice. Plan określa najważniejsze zadania, które sami zainteresowani uznali za istotne dla Raclawic. Proponowane przedsięwzięcia mieszkańcy uznali za realne, możliwe do zrealizowania przy założeniu ich własnej aktywności oraz przy zaangażowaniu lokalnego samorządu. Plan powstał w wyniku dyskusji na zebraniach wiejskich, po konsultacji z mieszkańcami. Opracowanie Planu pozwoliło także na uświadomienie mieszkańcom ich roli w tworzeniu pomysłów na rozwój własnej miejscowości i poprawę warunków życia.

Plan ma charakter otwarty, bowiem istnieje możliwość dopisywania zadań, które w opinii mieszkańców Raclawic, wpłyną korzystnie na ich rozwój i przyczynią się do zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.

Plan Odnowy Miejscowości Raclawice dotyczy kilku najbliższych lat jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego i ma na celu stworzenie szczegółowej koncepcji i wizji rozwoju miejscowości.

Plan Odnowy Miejscowości będzie stanowił załącznik do projektów zgłaszanych w celu uzyskania pomocy finansowej w ramach funduszy Unii Europejskiej.

Plan Odnowy Miejscowości Raclawice:

- formułuje cele strategiczne miejscowości na lata 2013 – 2020 i określa sposoby ich realizacji korzystając ze wsparcia finansowego Unii Europejskiej,
- ustala hierarchię powyższych celów,
- cyklicznie będzie aktualizowany i korygowany,
- ma charakter społeczny.

Zakres opracowania:

Zakres Planu Odnowy Miejscowości Raclawice opiera się na :

- diagnozowaniu stanu istniejącego,
- budowaniu prognoz,
- identyfikacji problemów oraz wynikających z uwarunkowań zewnętrznych szans i zagrożeń.

Treść opracowania bierze pod uwagę specyfikę społeczno – gospodarczą oraz przyrodniczo - kulturową Gminy i Miasta Nisko.

Wnioski do Planu Odnowy były przedstawione i dyskutowane na różnego rodzaju spotkaniach organizacji społecznych działających na terenie wsi i przekazane Radzie Sołeckiej.

Obszarem realizacji Planu Odnowy jest województwo podkarpackie, powiat nizański, gmina Nisko, wieś Raclawice.

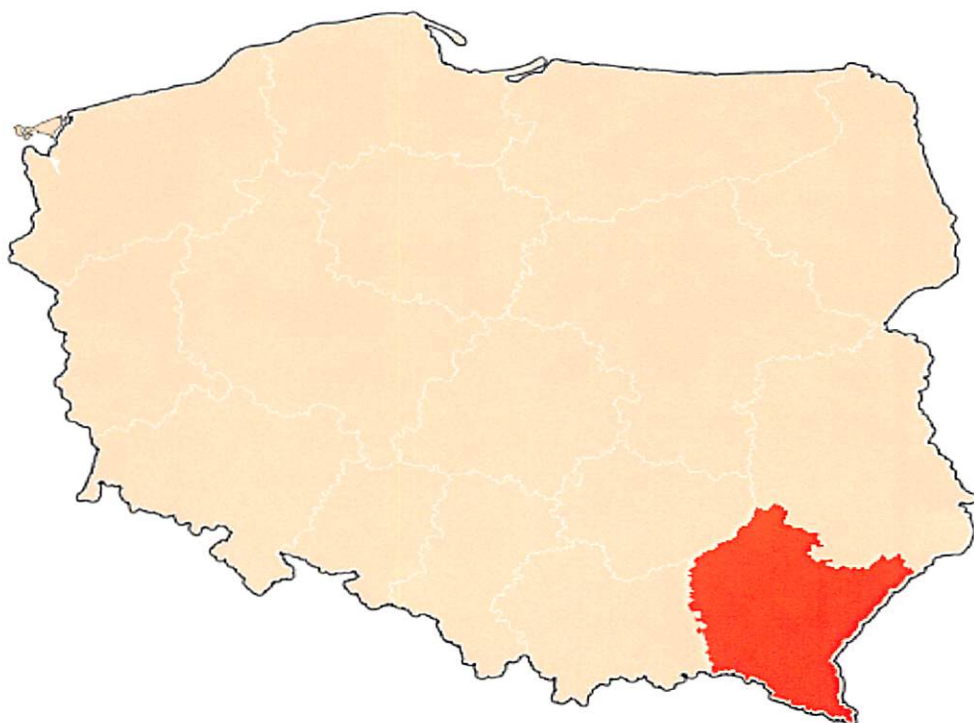
1. Charakterystyka miejscowości Raclawice

1.1. Położenie miejscowości:

Raclawice jest wsią położoną w województwie podkarpackim, w powiecie nizańskim, w gminie Nisko i zajmuje powierzchnię 5,93 km². W latach 1975 – 1998 wieś należała do województwa tarnobrzeskiego. Raclawice to jedno z sześciu sołectw gminy Nisko. Usytuowana jest między miastami Nisko Rudnik przy linii kolejowej Rozwadow – Stalowa Wola – Przeworsk. Od północy graniczy ze skrzyżowaniem dróg Rzeszów – Lublin i Sandomierz – Jarosław. Raclawice położone są na tzw. Równinie Tarnobrzeskiej w szerokiej dolinie Sanu, przy lewym jego brzegu, na wysokości 150 – 165 m. n.p.m.

Obszar sołectwa przecinają dwie drogi krajowe nr 19 Rzeszów – Lublin oraz droga 77 Sandomierz – Przemyśl. Ponadto Raclawice podzielone są siecią dróg gminnych. Przez teren sołectwa przebiega linia kolejowa Stalowa Wola – Przeworsk.

Mapa 1. Usytuowanie gminy Nisko na tle województwa podkarpackiego





1.2. Powierzchnia:

Tabela 1. Powierzchnia wsi Raclawice na tle innych miejscowości gminy Nisko

Miejscowości	Powierzchnia w km ²
Nisko	61,02
Kończyce	13,03
Nowa Wieś	1,34
Nowosielec	38,73
Raclawice	5,93
Wolina	2,37
Zarzecze	20,02
Razem	142,44

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy i Miasta w Nisku

1.3. Liczba ludności:

Na terenie Raławic mieszka 1342 osoby, co stanowi 5,99% wszystkich mieszkańców Gminy i Miasta Nisko.

Tabela 2. Ludność w miejscowościach gminy Nisko

Miejscowości	Liczba mieszkańców
Nisko	15793
Kończyce	354
Nowa Wieś	338
Nowosielec	1606
Raławice	1342
Wolina	446
Zarzecze	2867
Razem wieś	6953
Miasto i Gmina Nisko	22746

Źródło: dane Gminy i Miasta Nisko



Mgła nad Sanem

1.4. Rys historyczny wsi Raławice:

Raławice posiadają bardzo długą historię ściśle związaną z regionem Puszczy Sandomierskiej. Liczne odkrycia archeologiczne dokonane w okolicy Raławic pozwalają na stwierdzenie, że osadnictwo na tych obszarach trwało nieprzerwanie od neolitu (młodszej epoki kamienia), tj. 4500 – 1700 lat p.n.e. W graniczącym z Raławicami Nisku znaleziono neolityczną siekierkę, a w rejonie dzisiejszego centrum tego miasta odsłonięto cmentarzysko z okresu halsztackiego (650 – 450 lat p.n.e.), świadczące, że w pobliżu istniała jakaś większa osada. Na podobne cmentarzysko natrafili archeolodzy w Kopkach.

Epoka brązu udokumentowana jest bogatym materiałem badawczym. Należy tu wymienić rozległe cmentarzysko w Nisku – Warchołach, z którego pochodzą urny, krzemienne siekierki i sierpy oraz liczne ozdoby brązowe.

Z okresu lateńskiego pochodzą cmentarzyska w Przędzeli i Zarzeczcu. To właśnie tam znaleziono skarb srebrny pochodzący z okresu wpływu kultury prowincjonalno – rzymskiej.

Odkrycia te są potwierdzeniem dużego ruchu osadniczego w widłach Wisły i Sanu głównie nad rzekami i na obrzeżach puszczy. Tereny te obfitowały w zwierzynę, runo leśne, a mokradła i rozlewiska utrudniały do nich dostęp i zapewniały poczucie bezpieczeństwa kolejnym falom osadników. Nad rzeką istniały najlepsze warunki do osiedlania się z uwagi na względną łatwość dostępu tą drogą z grodu Sandomierz w głąb puszczy. Istniejący szlak handlowy był ważnym elementem w rozwoju osadnictwa, ale i zagrożeniem w czasie niepokoju. Szlakiem przebiegały wówczas wyprawy wojenne przynosząc ze sobą grozę i zniszczenie osad. Trakt Sandomierz – Lwów istniejący od X wieku nabrał większego znaczenia w czasach Władysława Łokietka, a za panowania Kazimierza Wielkiego był głównym szlakiem handlowym Polski. Z tego okresu pochodzi dokument dotyczący ceł opłacanych na trasie w granicach Księstwa Sandomierskiego. Cła mające w tym czasie charakter myt pobierane były od konia lub wozu. Istniejąca wtedy „komora” w Raławicach nie odstępowała od powyższego wzoru. Na odcinku Sandomierz – Kopki kupcy płacili w Raławicach 0,5 grosza od konia, a w drodze powrotnej 0,25 grosza.

Wieś Raławice powstała prawdopodobnie na początku XIII wieku na wskutek szeroko zakrojonej akcji kolonizacyjnej w Puszczy Sandomierskiej, podjętej z inicjatywy książąt sandomierskich. Osadnicy leśni osiedlali się między łowcami i w ten sposób powstawały wsie biorące swe nazwy od ich założycieli, w liczbie mnogiej zakończonej na -cze, -ice, -ki. -ty. -ny. W ten sposób prawdopodobnie powstała wieś Raławice, o czym świadczy jej nazwa zaliczana do kategorii patronimicznych. Powstała od nazwy osobowej Raław i przeszła w liczbę mnogą Raławice.

Okolo 1250 roku zostaje założona w Raławicach parafia św. Stanisława, która swym zasięgiem

obiela Zarzecze, Nowosielec, Wolinę i Nisko. Wieś stanowiła najpierw dobra książęce. Z czasem ziemię przejmowali rycerze i w ten sposób przechodziła w ręce prywatne. Po raz pierwszy wymieniony jest jako właściciel Raławic – Piotr z Podgrodzia wojski lubelski.

Według rejestru podatkowego z 1508 roku Mikołaj Chrzanowski – dziedzic Chrzanowic i Raławic zapłacił 1 grzywnę 30 groszy jako czwartą część dochodu ze swych dóbr. Inne części Raławic należały do Alberta Malickiego (zapłacił 5 grzywien i 24 grosze) Jana Roszkowskiego (zapłacił 1 grzywnę i 15 groszy) oraz Andrzeja Winiarskiego (zapłacił 1 grzywnę 15 groszy)

W okresie najazdów Tatarów na ziemie polskie, których obecność zanotowały kroniki w Leżajsku w latach 1498, 1500, 1519. 1524 zagony ich dotarły także do Raławic.



Zabytkowa część cmentarza parafialnego w Raławicach z przełomu XVIII i XIX wieku

W drugiej połowie XVI wieku na terenie Raławic i okolic miały miejsce bunty chłopów o charakterze antyfeudalnym. Powodem konfliktu było nadużywanie władzy i wyzysk chłopów przez starostę sandomierskiego Andrzeja Firleja. W związku tym chłopci z Raławic, Niska, Zalesia, Pława i Zarzecza wniesli do króla Stefana Batorego „żałobę o sprawiedliwość i opiekę”. Andrzej Firlej został wezwany przez króla do warszawy. Tam na sejmie walnym koronnym w dniu 10 listopada 1582 roku wydano korzystny dla chłopów dekret. Następnie w zjazdach w obecności

starosty Firleja w marcu 1583 roku w Niepołomicach i kwietniu tego roku w Sandomierzu podjęto dalsze orzeczenia, które w dużym stopniu ulżyły niedoli poddanych w majątkach królewskich.

Kolejne dane historyczne dotyczące Raławic związane są ze szwedzkim potopem. W dniu 27 marca 1656 roku doszło w Raławicach do starcia oddziałów partyzanckich z wycofującymi się Szwedami. Była to duża bitwa zakończona porażką wojsk polskich dowodzonych przez samego Stefana Czarnieckiego. Największe straty poniosła w niej piechota chłopska, około 1200 chłopów poległo, spora część poniosła rany. Była to cena jaką zapłacono za ochronę przed rozbiciem jazdy koronnej.

W wyniku I rozbioru Polski Raławice znalazły się pod zaborem austriackim. Powstanie kościuszkowskie spowodowało znaczne poruszenie wśród ludności Galicji w tym Raławic. Chłopi organizowali się w oddziały, przechodziły granicę, aby nękać wojska rosyjskie w wojnie podjazdowej.

W 1846 roku na terenie Galicji miał miejsce znaczny bunt chłopski z Jakubem Szelą na czele. Podburzeni przez administrację austriacką chłopi powstali przeciw polskiej szlachcie, co przekreśliło szansę zwycięstwa powstania krakowskiego, skierowanego przeciw zaborcom. W rabacji brali także udział Maurycy Kenczminowicz – dzierżawca z Raławic i pisarz rachunkowy Bednarz.

Pomnik poświęcony bitwie pod Raławicami w okresie potopu szwedzkiego



W 1914 roku wybuchła I wojna światowa. Już w sierpniu 1914 roku wojska rosyjskie doszły do Sanu i rozpoczęły artyleryjski. W wyniku tego w październiku 1914 roku spaleni uległ zabytkowy kościół z modrzewia. Od października 1914 do maja 1915 roku trwała okupacja rosyjska.

W okresie II wojny światowej 11 września 1939 roku wojska niemieckie wyparły oddział ppłk Trzebuni i wkroczyły do Raławic. Już w początkach października 1939 w domu rodziny Mireckich w Raławicach podczas spotkania członków Stronnictwa Narodowego powstała zbrojna organizacja konspiracyjna pod nazwą Narodowa Organizacja Wojskowa. Kazimierz Mirecki został jej komendantem. W maju 1944 roku gestapo penetrowało Raławice i Wolinę. Aresztowano wówczas kilku działaczy NOW.

W planach niemieckich z okresu II wojny światowej zamierzano w Raławicach utworzyć największy w Europie obóz koncentracyjny dla ludności żydowskiej. Skończyło się na obozie przejściowym, który działał kilka tygodni. W sierpniu 1944 Raławice zostają wyzwolone spod okupacji niemieckiej.

Najstarszą organizacją społeczną we wsi Raławice było Kółko Rolnicze powstałe w latach 20- tych. Jednym z pierwszych jego przewodniczącym był Ignacy Piłat. Kółko obok usług rolniczych świadczyło również usługi weterynaryjne jak również prowadziło kursy z agronomi, czy kurs z gotowania. Podczas uroczystego zakończenia kursu w miejscowej szkole podstawowej, której kierownikiem była Pani Waleria Mirecka, zrodził się pomysł powołania do życia Koła Gospodyń Wiejskich. Przewodniczącymi koła były odpowiednio panie: Franciszka hrabina do 1945, Aniela Mazur do 1960, Stefania Worsa do 1965 roku, Waleria Mirecka do 1979 roku kiedy to wraz ze śmiercią kończy się historia raławickiego KGW.

W Raławicach znajdują się Niepubliczne Przedszkole „Słoneczko” oraz Niepubliczna Szkoła Podstawowa prowadzone przez powołane w maju 2011 roku Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Raławice

Animatorem życia kulturalnego w miejscowości jest Katolicki Dom Kultury „Arka”, który jest organizatorem imprez kulturalnych o znaczeniu ponad lokalnym. Przy KDK działa od lat Zespół Pieśni i Tańca „Raławice” kultywujący zwyczaje, obrzędy charakterystyczne dla tzw. kultury lasowiackiej.



Za rozwój życia sportowego odpowiedzialne jest Stowarzyszenie Klub Sportowy „Galena” Raclawice, które prowadzi działalność szkoleniową wśród dzieci i młodzieży w zakresie piłki nożnej. Jest też organizatorem imprez sportowych i turystycznych o znaczeniu lokalnym.

Raclawice posiadają korzystne warunki klimatyczne do rozwoju gospodarki rolnej, znajdują się bowiem w strefie klimatu umiarkowanego, w którym okres wegetacji roślin wynosi 210 – 220 dni i jest terenem gdzie można uprawiać większość roślin mających znaczenie gospodarcze. Znaczna ilość terenów użytkowanych rolniczo jest o rzeźbie równinnej co sprzyja rozwojowi rolnictwa.

Na terenie Raclawic występują wszystkie klasy gruntów rolnych, z przewagą gleb słabych.

Kilka większych gospodarstw rolnych prowadzi działalność rolniczą na szeroką skalę, natomiast mieszkańcy posiadający małe gospodarstwa prowadzą je na własne potrzeby. Daje się więc zauważyć zanik działalności rolniej na obszarze wsi ze względów ekonomicznych.

Na terenie sołectwa prowadzi działalność gospodarczą około 40 podmiotów, głównie z branży budowlanej i usługowej.

Raclawice posiadają dwa charakterystyczne miejsca. Pierwszym to centralny punkt wsi gdzie znajdują się miejscowy kościół, szkoła, przedszkole, dom kultury. Drugim to rozległe tereny tzw. „błonia”, które do niedawna pełniło rolę miejscowego pastwiska, a obecnie jest miejscem imprez plenerowych dla lokalnej społeczności. W ostatnich latach powstało tam boisko do piłki nożnej, skatepark, nowoczesny plac zabaw. Planowane są tam dalsze prace w ramach tworzonego Centrum Sportowo – Rekreacyjnego.



Wieś Raclawice. W centralnej części widoczny kościół p/w. Biskupa Stanisława, powyżej raclawicki błonia w dali rzeka San

2. Inwentaryzacja zasobów sołectwa Raclawice w gminie Nisko.

Zasoby – wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i związanego z nią obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

Tabele zamieszczone na kolejnych stronach zawierają inwentaryzację zasobów wsi Raclawice służącą ujęciu stanu rzeczywistego.

Analiza zasobów wykorzystana jest do diagnozy oraz planu w jaki sposób posiadane zasoby mogą być wykorzystane w celu odnowy wsi. Dzięki tej analizie można opracować projekty, które mogą być realizowane.

Analiza zasobów cz I	
Rodzaj zasobu	Opis zasobu jakim dysponuje wieś
1	2
Środowisko przyrodnicze, położenie	
Walory krajobrazu	Lasy sosnowe, piękne, malownicze tereny wzdłuż rzeki San z bogatą florą i fauną
Walory szaty roślinnej	Na raclawickich łąkach rośnie storczyk plamisty, na cmentarzu parafialnym bluszcz pospolity, okazy dębów, lipy drobnolistnej
Fauna	Bocian biały, spotkać tu można stada kuropatw, bażantów, saren, dzików, liczne ptactwo. Ponadto bobry, wydry, lisy
gleby	Przewaga gleb bielicowych
kopaliny	Pokłady gliny i piasku
drogi	Drogi krajowe nr 77 i 19, drogi gminne
Środowisko kulturowe	
Walory architektury	Do najciekawszych zabytków Raclawic należą: budynek plebani z przełomu XVIII i XIX wieku wybudowany w stylu dworu szlacheckiego, przed budynkiem XIX -sto wieczna figura świętego Antoniego. Cmentarz parafialny z przełomu XVIII i XIX wieku. Cmentarz kościelny z XIV wieku. Park dworski „Waldekówka” Dzwonnica z 1911 roku. Obok drogi krajowej 77, kurhan z krzyżem – pamiątka bitwy z okresu potopu szwedzkiego, na granicy miejscowości tzw. „kapliczka szwedzka” miejsca pochówku w/w bitwy. Na cmentarzu parafialnym okazy bluszczu pospolitego
Obiekty użyteczności publicznej	Niepubliczna Szkoła Podstawowa, Niepubliczne Przedszkole „Słoneczko”, kościół parafialny, Katolicki Dom Kultury „Arka”, cmentarz parafialny, przystanki PKS,MKS,PKP, sklepy
Miejsca kultu	Kościół, przydrożne figury i kapliczki, cmentarz,
Święta i odpusty	Odpust w dzień św. Stanisława – maj, drugi w miesiącu grudniu, coroczne pielgrzymki do miejsc kultu maryjnego. Spotkania okolicznościowe w rocznicę bitwy ze szwedzami pod Raclawicami – 28 marzec.

Tradycje obrzędy	Grupy kolędnicze, wieczory kolęd i pastorałek, jasełka, wieńce dożynkowe, tańce regionalne
Ludzie kultury	Malarze, poeci, animatorzy kultury,
Zespoły artystyczne	Zespół Pieśni i Tańca „Raclawice” grupy teatralne przy KDK
Legendy, podania, Fakty historyczne.	Pierwsze wzmianki o Raclawicach z początków XIII wieku, parafia pod wezwaniem świętego Stanisława Biskupa - lokowana około 1253 roku. W 1582 roku chłopci z Raclawic wnoszą skargę do króla Stefana Batorego na starostę sandomierskiego Andrzeja Firleja. Na terenie wsi budowano wtedy spichlerze zbożowe dla wojsk królewskich udających się na wojnę z tatarami. 28 marca 1656 r w Raclawicach doszło do przegranej przez stronę polską bitwy z wojskami szwedzkimi Karola Gustawa. W bitwie tej poległo około 1200 biorących w niej chłopów. W latach 1646 – 1730 Raclawice należą do rodziny Fredrów herbu Bończa, z której to wywodzi się Aleksander Fredro W październiku 1939 Niemcy zakładają w Raclawicach obóz pracy przymusowej, zlikwidowany wiosną 1940 roku. Legenda głosi, że początkowo planowano wybudować kościół w innym miejscu niż się obecnie znajduje. Konie które wiozły materiał potrzebny na budowę same zeszły z drogi na wolny plac i nie pozwoliły się z niego usunąć. Ostatecznie kościół powstał w miejscu wskazanym przez konie, a teren gdzie pierwotnie zamierzano wybudować świątynię nazywany jest do dzisiaj „poświętna”
Postacie i przekazy historyczne	Najwcześniejsza wzmianka o Raclawicach pochodzi z „Liber beneficiorum” Jana Długosza Kronika parafii Raclawice za lata 1772 – 1882, Dzieje ziemi niżańskiej od czasów najdawniejszych po 1939 r – Antoni Kunysz, Jan Polański Zarys dziejów parafii Raclawice – Tomasz Moskal

Specyficzne nazwy	Poświętna, Zajeziórze, Grądy
Specyficzne potrawy	Zupa pn. „, pamuła”
Dawne zawody	Wikliniarstwo, kowalstwo

Analiza zasobów cz II	
Rodzaj zasobu	Opis zasobu jakim dysponuje wie
1	2
Obiekty i tereny	
Tereny pod zabudowę mieszkaniową	Na terenie Raclawic znajdują się działki pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną
Miejsca publicznych spotkań	Dom Kultury, szkoła, przedszkole, boiska szkolne, boisko klubu sportowego
Szlaki turystyczne	Trasa rowerowa po terenach powiatu niżańskiego, żółty szlak pieszy Sandomierz – Jarosław. Ścieszka rowerowa

Tradycyjne nie użytkowane obiekty gospodarskie	Stodoła po dawnym folwarku parafialnym
Sale spotkań, kluby, świetlice	Szkoła podstawowa, Dom Kultury „Arka”
Miejsca rekreacji	Boiska sportowe, plac zabaw, skatepark, wiata ogniskowa
Miejsca uprawiania sportu	Boisko do piłki nożnej, trawiaste boisko do piłki siatkowej. skatepark
Szkoły	Niepubliczna szkoła podstawowa
Przedszkole	Niepubliczne przedszkole „Słoneczko”
Biblioteki	Filia Miejskiej Biblioteki w Nisku

Infrastruktura techniczna	
wodociągi	W 1/3 wsi, dla części pozostałej aktualny plan wraz z pozwoleniem na budowę. Inwestycja w trakcie realizacji
kanalizacja	Istnieje w całej miejscowości
drogi	Większość dróg posiada nakładki asfaltowe (na 14 dróg 5 utwardzone kamieniem) , drogi oznakowane i oświetlone za wyjątkiem jednej.
Chodniki i parkingi	Chodnik w połowie miejscowości obok drogi krajowej nr 77, dwa parkingi z kostki brukowej (obok kościoła i placu zabaw) utwardzony kamieniem parking obok cmentarza
Przystanki	Przystanki PKS, MKS, PKP
Sieć telefoniczna, internet	Dostęp bez ograniczeń do telefonii stacjonarnej, sieci telefonii komórkowej, internetu

Gospodarka, rolnictwo	
Gospodarka rolna	Dwa duże gospodarstwa rolne – hodowla krów mlecznych, pozostałe niewielkie gospodarstwa służące zaspokajaniu własnych potrzeb. Liczba tych ostatnich gwałtownie maleje
Podmioty gospodarcze	W Raclawicach zarejestrowanych jest ponad 40 podmiotów gospodarczych. Głównie są to podmioty branży budowlanej od producentów okien, wytwórców mebli po małe zakłady usługowe. Ponadto sklepy spożywczo – przemysłowe i wielobranżowe

Gastronomia	3 zajazdy - „Gospoda”, „Pod Jesionami”, „Polonez”
Miejsca noclegowe	2 w/w zajazdy dysponują dużą bazą noclegową
Uprawy, hodowle	Hodowla krów mlecznych, mała stadnina koni – w trakcie tworzenia
Zasoby odnawialnych energii	Duże ilości łąk, pastwisk i nieużytków – ogromne ilości trawy i słomy

Środki finansowe i pozyskiwanie funduszy	
Środki udostępnione przez gminę	21 745 – fundusz sołecki na 2013 r
Środki wypracowane	20 000 – z tytułu dzierżawy

Mieszkańcy, kapitał społeczny

Związki i stowarzyszenia	Klub Sportowy, Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Raclawice, Stowarzyszenie Miłośników Zespołu Pieśni i Tańca,
--------------------------	--

Krajanie znani w regionie, w kraju	Rodzina Mireckich – działacze niepodległościowych związanych z ruchem narodowym, Mieczysław Porawski – długoletni proboszcz miejscowej parafii
------------------------------------	--

Publikatory, lokalna prasa	
Książki, przewodniki	Przeszli przez tę ziemię czyniąc dobro – praca zbiorowa Zarys historii parafii Raclawice – Tomasz Moskal, Wychowanie młodzieży – Ewa Sęk Monografia zespołu Pieśni i Tańca – Renata Ciszewska,
Strony www.	www.mareksamojeden.pl

2.1. Co należy zrobić w miejscowości.

Wymagania z zakresu poprawy jakości życia społeczno – gospodarczego jakie stawiało sobie i realizowało społeczeństwo w latach wcześniejszych, podniosło standard życia mieszkańców i pobudziło chęć do działania wielu organizacji i stowarzyszeń. Na dzień dzisiejszy wcześniejsze działania okazały się trafne lecz niewystarczające

Należy zatem rozwijać istniejącą bazę i tworzyć nowe miejsca i ośrodki na terenie sołectwa, poprawiające jakość życia mieszkańców. Stąd też borykamy się z wieloma problemami. Wśród nich między innymi:

- **zagospodarowanie terenów „ Błonia” poprzez rozbudowę i modernizację bazy sportowo – rekreacyjnej.**

Błonie w Raclawicach to położony w środku miejscowości około 30 ha obszar terenów gminnych, na których w latach wcześniejszych powstały boisko do piłki nożnej, boisko trawiaste do gry w piłkę siatkową, nowoczesny plac zabaw, skatepark, miejsca postojowe. To również obszar gdzie odbywają się liczne imprezy plenerowe w tym pikniki rodzinne. Ewentualna budowa zaplecza socjalnego, amfiteatru pozwoliłaby na organizację wspomnianych imprez w warunkach odpowiadającym dzisiejszym standardom. Klub sportowy zyskałby również zaplecze, jakie wymagane jest w rozgrywkach ligowych. Istniejącą bazę sportowo – rekreacyjną należy uzupełnić o nowe obiekty takie jak: korty tenisowe, białego orlika, aqua -parku, ścieżki dla rolkowców. Całość uzupełnić parkiem wiejskim wraz z infrastrukturą. Pamiętać należy, że teren ten położony jest obok dwóch dróg krajowych, co umożliwia dogodny dojazd zarówno mieszkańcom i gościom. Teren ten położony jest zaledwie 2 km od centrum Niska.

- **Brak chodnika w połowie wsi wzdłuż drogi krajowej nr 77 oraz ścieżki dla rowerów w całości.**

Brak chodnika jak również ścieżki rowerowej to potężny problem dla mieszkańców Raclawic. Droga krajowa nr 77 przecina wieś na połowę, wzrastający ruch samochodowy, w tym samochodów ciężarowych powoduje, że poruszanie się pieszo czy rowerem po miejscowości stanowi ogromne wyzwanie. Jest to również czynnik stresujący dla kierowców samochodów.

- **Brak sieci wodociągowej na około 60 % obszaru sołectwa**
- **Wysokie bezrobocie osób w wieku produkcyjnym, czego następstwem jest wysoki wskaźnik emigracji zarobkowej. Ten postępujący stan rzeczy prowadzi do starzenia się społeczności naszej wsi**

3. Ocena mocnych i słabych stron wsi Raclawice.

Silne strony:

- walory środowiskowe, bogactwo cennych obiektów i miejsc dziedzictwa narodowego
- dobre położenie komunikacyjne
- wykształcona młodzież
- dobrze rozwinięta sieć instytucji pozarządowych
- Katolicki Dom Kultury „Arka”
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa
- Niepubliczne Przedszkole „Słoneczko”
- wielowiekowa parafia
- położenie w bezpośrednim sąsiedztwie Niska i Stalowej Woli
- dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna – gazociąg, kanalizacja, częściowo wodociąg
- chodnik wzdłuż drogi krajowej w 1/2 miejscowości
- dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna
- zróżnicowana działalność komunikacyjna

Słabe strony:

- duże bezrobocie
- nie zagospodarowane tereny pod inwestycje

- emigracja zarobkowa
- sezonowy charakter zatrudnienia
- brak funkcjonalnych obiektów sportowych
- brak ścieżek pieszo – rowerowych
- brak amfiteatru z zapleczem w celu organizowania imprez plenerowych
- brak obiektów infrastruktury turystycznej
- brak parku wiejskiego
- starzenie się społeczności wsi

Szanse:

- rozbudowa zaplecza socjalnego i sceny do imprez w plenerze
- dobra oferta edukacyjna i kulturalna
- przyspieszenie niezbędnych zmian w wyposażeniu infrastrukturalnym
- sprzyjająca polityka regionalna kierowana na rozwój obszarów wiejskich
- wysoki stopień dostępności do kapitału i środków pomocowych, w tym Unii Europejskiej
- promocja walorów sołectwa Raclawice
- zapotrzebowanie na rozwój turystyki na obszarach wiejskich
- stworzenie warunków do rozwoju agroturystyki
- rozbudowa bazy sportowej
- korzystny układ komunikacyjny

Zagrożenia:

- emigracja zarobkowa, głównie młodzieży
- brak atrakcyjnych miejsc pracy
- niski przyrost naturalny
- starzenie się społeczeństwa
- brak oferty i perspektyw rozwoju dla mieszkańców
- zbyt mała aktywność społeczna
- pesymizm mieszkańców spowodowany sytuacją gospodarczą i ekonomiczną kraju.

4. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną

Przedsięwzięcia inwestycyjne oraz przedsięwzięcia aktywizujące społeczność sołectwa Raclawice planowane do realizacji w latach 2013 – 2020 zamieszczone są poniżej. Szczegółowe opisy poszczególnych inwestycji wraz z kosztorysami będą przygotowywane bezpośrednio przed przystąpieniem do realizacji.

Do realizacji mogą wchodzić również zadania aktualnie nie ujęte w planach.

L.p.	Tytuł projektu	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia, przeznaczenie	Szacunkowy koszt inwestycji	Lata realizacji	Planowane źródła finansowania
1	Budowa centrum sportowo – rekreacyjnego w Raclawicach – budowa kortów tenisowych	Budowa kortów tenisowych	Realizacja zadania określonego w POM. Głównym celem jest powstanie ogólnodostępnych kortów tenisowych służących propagowaniu zdrowego i aktywnego stylu życia wśród mieszkańców Raclawic	563230,77	2014 - 2015	Środki unijne PROW. Środki własne Gminy Nisko
2	Budowa krytej pływalni z zapleczem	Budowa basenu wraz z atrakcjami parku wodnego.	Realizacja zadania określonego w POM. Celem zadania jest budowa krytej pływalni, której oferta skierowana zostanie do ponad 20 tysięcznej społeczności Gminy Nisko	10 mln. zł.	2014 - 2015	Środki unijne PROW. Środki Ministerstwa Sportu
3	Rozbudowa infrastruktury sportowej na terenie Raclawic poprzez budowę sztucznego lodowiska	Budowa „białego orlika”	Realizacja zadania określonego w POM. Propagowanie zdrowego i aktywnego stylu życia wśród mieszkańców Gminy Nisko. Zwiększenie oferty na spędzanie wolnego czasu w okresie zimy	1 mln zł	2015 - 2018	Środki unijne PROW. Środki własne Gminy Nisko
4	Budowa siłowni terenowej	Budowa stanowisk siłowni na wolnym powietrzu.	Realizacja zadania określonego w POM. Siłownia ma wzbogacić ofertę propozycji dla osób propagujących aktywny tryb życia	55 tys zł	2014 - 2015	Leader+ Środki własne Gminy Nisko

5	Zagospodarowanie terenów wzdłuż linii brzegowej Sanu	Budowa przystani wodnej wraz z tarasem widokowym	Realizacja zadania określonego w POM. Zagospodarowanie terenów przyległych do rzeki San wpłynie na rozwój turystyki i inicjatyw gospodarczych mieszkańców Raclawic	1,5 mln zł	2015 - 2020	Środki unijne PROW. Środki własne Gminy Nisko
6	Docieplenie budynku szkoły oraz wykonanie elewacji zewnętrznej.	Termomodernizacja budynku szkoły wraz z wymianą stolarki okiennej i wykonaniu nowej elewacji budynku	Realizacja zadania określonego w POM. Szkoła mieści się w małym, starym budynku, który wymaga remontu. Prace te są niezbędne by obiekt w dalszym ciągu mógł pełnić swoje funkcje. Budynek szkoły jest w zarządzie sołectwa	70 tys zł	2014 - 2015	Środki własne sołectwa. Środki własne Gminy Nisko
7	Zagospodarowanie terenów centrum wsi	Budowa odcinków chodnika wraz z zatoką przystankową wzdłuż drogi krajowej, przebudowa parkingu obok kościoła	Realizacja zadania określonego w POM. Poprawa wizerunku estetycznego wsi oraz wzrost bezpieczeństwa uczestników ruchu.	100 tys zł	2014	Środki własne Gminy Nisko. Środki własne sołectwa.
8	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż drogi krajowej nr Lipnik - Przemyśl	Budowa chodnika dla pieszych i rowerzystów na odcinku 1000 m	Realizacja zadania określonego w POM. Poprawa bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu	600 tys zł	2014 - 2020	Środki własne Gminy Nisko Środki GDDKiA
9	Budowa sieci wodociągowej na terenie Raclawic	Udowa sieci wodociągowej jest niezbędna. Inwestycja wpłynie na dostępność mieszkańców do zdrowej, bezpiecznej wody, poprawi bezpieczeństwo ppoż oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności obszaru wsi	Realizacja zadania określonego w POM. Podniesienie bezpieczeństwa sanitarnego i ppoż na terenie miejscowości	1,5 mln zł	2014 - 2020	Środki unijne PROW. Środki własne Gminy Nisko
10	Tworzenie stref wypoczynku dla mieszkańców wsi	Utworzenie parku wiejskiego na terenie 5 ha wraz z	Realizacja zadania określonego w POM. W Raclawicach brakuje	300 tys zł	2014 - 2020	Środki własne sołectwa.

		niezbędną infrastrukturą.	miejsz spacerowych i przeznaczonych do spotkań w gronie przyjaciół. Zadanie podniesie atrakcyjność wsi			Środki własne Gminy Nisko
11	Remont pełnowymiarowego boiska trawiastego	Nawierzchnia istniejącego boiska trawiastego jest mocno zniszczona. Realizacja zadania jest niezbędna ze względów bezpieczeństwa uczestników imprez sportowych	Realizacja zadania określonego w POM. Podniesienie bezpieczeństwa osób, grup zorganizowanych korzystających z boiska.	250 tys zł	2015-2020	Środki unijne PROW. Środki własne Gminy Nisko
12	Pobudzenie aktywności mieszkańców poprzez organizowanie festynów, zabaw, dożynek	Zadanie polega na stworzeniu możliwości organizacyjnych i finansowych dla mieszkańców wsi w organizacji imprez o charakterze lokalnym	Celem jest zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy miejscowości, wzmocnienie więzów sąsiedzkich i relacji społecznych	200 tys zł	2014 - 2020	Środki własne sołectwa. Środki własne Gminy Nisko

5. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę placów parkingowych, chodników lub oświetlenia ulicznego.

Na terenie Raclawic znajduje się 5 obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, należą do nich:

- parking obok planowanych kortów tenisowych,
- plac przy kościele parafialnym,
- plac obok planowanej krytej pływalni,
- plac obok cmentarza parafialnego,
- ścieżka pieszo – rowerowa wzdłuż drogi krajowej nr 77 Lipnik – Przemyśl.

Pierwszy z wymienionych obszarów znajduje się obok terenów przewidzianych pod budowę kortów tenisowych. Teren jest bardzo ważny pod względem komunikacyjnym. Umożliwia zaparkowanie pojazdów podczas korzystania z obiektów znajdujących się w granicach Centrum Sportowo – Rekreacyjnym. Obecnie istnieje niewielki parking który jest utwardzony. Dla uzyskania pełnej funkcjonalności, teren ten należy poszerzyć i utwardzić.

Drugi teren to plac przy kościele parafialnym i szkole podstawowej. Teren bardzo istotny pod kątem komunikacyjnym oraz funkcjonalno – przestrzennym. Plac, który zostanie przeznaczony na parking pozwoli na bezpieczne parkowanie pojazdów podczas uroczystości kościelnych lub zajęć szkolnych.

Następny teren znajduje się obok planowanej pływalni. Teren należy utwardzić i wyznaczyć miejsca parkingowe.

Cmentarz położony jest obok ruchliwej drogi Lipnik – Przemyśl, stąd ogromne problemy z parkowaniem pojazdów szczególnie w okresie świąt i uroczystości. Istniejący plac należy wyrównać, utwardzić i wyznaczyć miejsca parkingowe.

Droga krajowa nr 77 jest bardzo ruchliwa. Poruszanie się po niej pieszo lub rowerem stało się niezmiernie niebezpieczne, stąd potrzeba wybudowania ścieżki pieszo rowerowej w administracyjnych granicach Raławic i połączyć z istniejącymi chodnikami od strony Niska i Woliny.